

АВТОМОБИЛЬНО-ДОРОЖНЫЙ ИНСТИТУТ
ГОСУДАРСТВЕННОГО ВЫСШЕГО УЧЕБНОГО ЗАВЕДЕНИЯ
«ДОНЕЦКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ ТЕХНИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ»

Факультет «Экономика и управление»
Кафедра «Менеджмент организаций»

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

дисциплины «Инвестирование»
направление подготовки – «Экономическая кибернетика»

Курс – I, семестр – 2

Горловка

1. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНИЙ РОЗДІЛ

1.1. Загальні положення

Робоча програма складена згідно з типовою програмою дисципліни «Інвестування» спеціальності 6.030502 «Економічна кібернетика», складена у відповідності освітньо-професійною програмою бакалавра у напрямку 0305 «Економіка та підприємництво».

«Інвестування» це одна із профілюючих дисциплін, яку вивчають студенти спеціальності «Економічна кібернетика».

Загубивши можливість черпати фінансові ресурси з централізованих джерел, підприємства колишнього Радянського Союзу вийшли у вільне плавання в безкраїх просторах ринкової економіки, не цілком усвідомлюючи, як жити в цих нових умовах. Єдине непорушне правило, що було моментально засвоєно всіма керівниками, складається в тому, що потрібні гроші. Якщо гроші є, їх можна інвестувати й в основні, і в оборотні кошти, а також у фінансові активи інших підприємств і за умови, що ринкова вартість підприємства буде зростати, можна жити цілком респектабельно навіть в умовах нестабільної економіки. Але де знайти гроші, і як їх залучити на підприємства? По визначенню гроші є в інвесторів, але переважна маса інвесторів знаходиться за рубежем, де фінансисти грають по своїх правилах. Вони готові вкласти гроші тільки в ті підприємства і проекти, що принесуть їм достатню віддачу на вкладені кошти.

Дисципліна складається з таких розділів:

1. Інвестиції та основні учасники інвестиційного ринку.
2. Інвестиційний процес.
3. Ринки цінних паперів.

1.2. Мета викладання дисципліни

Основною метою вивчення наданої дисципліни є закріплення у студентів знань, що стосуються особливостей розвитку фондових бірж і правил поведінки на них, раціонального розміщення наявних фінансових ресурсів у цінні папери, а також умілого формування інвестиційного портфеля.

1.3. Задачі вивчення дисципліни і основні вимоги до рівня засвоєння змісту дисципліни

Основними задачами вивчення дисципліни є:

- 1) Вивчення теоретичних основ інвестиційного процесу із врахуванням вітчизняного й зарубіжного досвіду;
- 2) Висвітлення питань функціонування фінансового ринку;
- 3) Вивчення особливостей роботи фінансових посередників на ринку цінних паперів;

4) Набуття студентами практичних навичок та умінь щодо формування портфелю цінних паперів.

Після вивчення цього курсу **студент повинен знати:**

- поняття і складові елементи інвестиційного процесу й інвестиційного середовища, ринку цінних паперів;
- основні правила купівлі-продажу цінних паперів;
- організаційні форми управління інвестиційними проектами, які забезпечують оптимальне використання науково-технічних, трудових та фінансових ресурсів, прийняття управлінських рішень по інвестуванню, направлених на досягнення ефективних кінцевих результатів;
- методи формування оптимального інвестиційного портфеля.

Студент повинен вміти:

- використовувати методи аналізу інвестиційних проектів, прогнозування інвестиційної діяльності підприємств;
- використовувати отримані знання в практичній діяльності;
- працювати з нормативно-довідковою документацією, вміти узагальнювати, порівнювати, робити висновки, володіти навичками прийняття самостійного рішення;
- використовувати сучасні методи розробки інвестиційних проектів;
- правильно оцінювати ризикові і без ризикові цінні папери при формуванні інвестиційного портфеля;
- виявляти резерви підвищення ефективності виробництва.

1.4. Перелік дисциплін, необхідних для вивчення даної дисципліни: основи економічної теорії, макроекономіка, статистика. Дисципліна «Інвестування» є основою вивчення дисциплін: управління інвестиційними проектами, основи підприємництва, прогнозування.

1.5. Місце дисципліни в професійній підготовці спеціаліста

«Інвестування» відноситься до циклу дисциплін професійної підготовки і є теоретично-методологічною базою при підготовці бакалаврів за спеціальністю 6.030502 «Економічна кібернетика».

2. РОЗКЛАД НАВЧАЛЬНИХ ГОДИН

Розподіл навчальних годин дисципліни «Інвестування» за основними видами навчальних занять наведено в табл. 2.1.

Таблиця 2.1 - Розклад навчальних годин дисципліни «Інвестування»

Види навчальних занять	Всього		Семестр
	годин	кредитів ECTS	4
Загальний обсяг дисципліни	90	4	90
- теоретична частина	51		51
1. Аудиторні заняття	51		51
з них:			
1.1. Лекції	34		34
1.2. Практичні заняття	17		17
2. Самостійна робота з них:	39		39
2.1 Опрацювання конспекту лекцій, вивчення наукової періодичної літератури.	29		29
2.2 Підготовка до МРК 1	5		5
2.3 Підготовка до МРК 2	5		5
3. Контрольні заходи – залік			

3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

3.1. Семестр 8

3.1.1. Лекційні заняття

Тема і зміст лекцій дисципліни «Інвестування» наведені в табл. 3.1.

Таблиця 3.1 – Теми і зміст лекцій семестр 8

Номер теми	Назва теми та її зміст	Обсяг лекцій, ак. годин	Обсяг самостійної роботи, ак. годин
1	2	3	4
1	Інвестиції в цінні папери. Основні поняття і визначення. Сутність та види інвестицій. Предмет курсу. Інвестиційне середовище й основні його складові. Інвестиційний процес. Класифікація інвестицій.	2	2
2	Види цінних паперів та їхня характеристика Сутність цінних паперів. Класифікація цінних паперів. Функції та роль цінних паперів в економіці. Американські та глобальні депозитарні розписки.	4	2
3	Ринок фінансових ресурсів та цінних паперів Сутність та структура ринку фінансових ресурсів. Класифікація фінансових ринків. Функції фінансових ринків.	2	2
4	Фінансові посередники Сутність та особливості діяльності фінансових посередників. Функції фінансових посередників. Види фінансових посередників: комерційні банки, інвестиційні фонди та інвестиційні компанії, недержавні пенсійні фонди, страхові компанії, торгівці цінними паперами.	4	2

Продовження таблиці 3.1

1	2	3	4
5	<p>Інвестиційний процес Вибір інвестиційної політики. Аналіз ринку цінних паперів: фундаментальний та технічний аналіз. Формування портфеля цінних паперів. Перегляд портфелю цінних паперів. Оцінка ефективності цінних паперів.</p>	4	3
	<i>Всього лекційних занять модулю 1</i>	16	11
8	<p>Брокерська діяльність при купівлі та продажу цінних паперів. Брокерські фірми. Заявки на покупку та продаж цінних паперів. Розміри, строк виконання і типи заявок.</p>	2	2
9	<p>Рахунки з використанням маржу. Купівля з використанням маржу. Продаж цінних паперів «без покриття», основні правила. Нейтральні ринкові стратегії. Агрегування.</p>	4	3
10	<p>Ринки цінних паперів. Основні фондові ринки. Організація роботи фондової біржі. Позабіржовий ринок. Інвестори, що орієнтуються на інформацію і ліквідність. Ціни як джерело інформації. Інвестиційна банківська діяльність.</p>	4	2
11	<p>Інвестиційна вартість і ринковий курс. Графіки попиту і пропозиції. Попит на володіння цінними паперами. Ефективність ринку цінних паперів.</p>	4	2
12	<p>Портфельне інвестування. Принципи формування класичного інвестиційного портфелю. Типи портфелів. Зв'язок цілей інвестування зі структурою портфелю. Інвестиційні стратегії та управління портфелем. Активна модель управління портфелем. Пасивна портфельна модель управління портфелем. Тактика управління інвестиційним портфелем.</p>	4	2
	<i>Всього лекційних занять модулю 2</i>	18	11

3.1.2. Практичні заняття

Таблиця 3.2 – Теми і зміст практичних занять семестр 8

№ п/п	Назва теми практичних занять	Обсяг практичних занять, ак. годин	Обсяг самостійної роботи, ак. годин
1	2	3	4
Модуль 1.			
1	Проблеми інвестування в сформованих умовах економіки України	2	2
2	Питання інвестування у векселі та ощадні сертифікати	2	2
3	Дослідження аспектів обігу облігацій в сучасних умовах економіки України	2	2
4	Акція та її відмітні риси	2	2
	Всього практичних занять модулю 1	8	8
Модуль 2.			
5	Рішення задач визначення рівню маржу при покупці цінних паперів	3	2
6	Рішення задач визначення рівню маржу при продажі цінних паперів “без покриття”	2	2
7	Рішення задач визначення рівню маржу при агрегуванні	2	3
8	Правовий статус інвесторів на ринку цінних паперів України	2	2
	Всього практичних занять модулю 2	9	9

3.1.3. Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів складається з самостійної проробки лекційного матеріалу при підготовці до практичних і лекційних занять, роботи з законодавчою та періодичною літературою. Обсяг самостійної роботи наведено в табл. 3.1-3.2.

4. ЗАСОБИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

4.1. Види контролю

Основні контрольні заходи:

- вхідний контроль
- поточний контроль;
- підсумковий (семестровий) контроль-іспит;
- контроль знань з вивченої дисципліни.

4.2. Семестр 8

4.2.1. Перелік питань до вхідного контролю

1. Навести та охарактеризувати типи економічних систем.
2. Охарактеризувати принципи ринкової економіки.
3. Навести переваги та недоліки ринкової економіки.
4. Охарактеризувати принципи планової економічної системи.
5. Навести типи економічних ресурсів.
6. Навести основні детермінанти попиту на ринку.
7. Навести основні детермінанти пропозиції на ринку.
8. Навести фактори, що впливають на встановлення ціни рівноваги.
9. Охарактеризувати наступний тип ринку за ступенем конкуренції: ринок досконалої конкуренції.
10. Охарактеризувати наступний тип ринку за ступенем конкуренції: ринок монополістичної конкуренції.
11. Охарактеризувати наступний тип ринку за ступенем конкуренції: ринок олігополії.
12. Охарактеризувати наступний тип ринку за ступенем конкуренції: монополійний ринок.
13. Розкрити сутність поняття "цінні папери".
14. Навести типи цінних паперів, що обертаються на фінансових ринках.
15. Розкрити сутність інвестицій.
16. Навести фактори, що впливають на платіжний баланс країни.
17. Розкрити сутність поняття "ринок цінних паперів".
18. Навести основні складові ринку цінних паперів.
19. Охарактеризувати долар США як світову валюту.
20. Охарактеризувати події Великої депресії та її наслідки.

4.2.2. Питання до заліку

1. Охарактеризувати основні положення інвестицій в цінні папери.
2. Навести основні класифікаційні ознаки інвестицій.
3. Розкрити сутність поняття "цінні папери" та основні класифікаційні ознаки цінних паперів.
4. Привести основні класифікаційні ознаки цінних паперів. Описати сутність поняття "інструменти позики" та "права власності".
5. Привести основні класифікаційні ознаки цінних паперів. Розкрити сутність поняття "гібридні інструменти" та похідні цінні папери.
6. Навести основні класифікаційні ознаки цінних паперів. Охарактеризувати цінні папери за типом передачі майнових прав та за ступенем ризику.
7. Навести основні класифікаційні ознаки цінних паперів. Охарактеризувати цінні папери за територією оборту за способом виплати доходу.
8. Дати характеристику акцій на ринку цінних паперів України.
9. Навести класифікацію акцій в залежності від рівня їхньої прибутковості та фінансового ризику, що застосовується в країнах з ринковою економікою.
10. Розкрити сутність облігацій. Навести два види облігацій, випуск яких передбачає законодавство України.
11. Охарактеризувати функції та роль цінних паперів в економіці.
12. Розкрити сутність американських та глобальних депозитарних розписок (ADR і GDR).
13. Розкрити сутність облігацій, що забезпечені закладною (CDO) та сутність дефолтного свопу (CDS).
14. Навести структуру фінансового ринку як ринку фінансових ресурсів (навести схему).
15. Розкрити сутність та основні класифікаційні ознаки фінансових ринків.
16. Розкрити сутність та основні функції фінансових ринків.
17. Розкрити сутність поняття "фінансові посередники".
18. Розкрити функції фінансових посередників.
19. Коротко охарактеризувати види фінансових посередників.
20. Розкрити особливості функціонування комерційних банків. Навести види операцій комерційних банків.
21. Розкрити сутність функціонування інвестиційних компаній.
22. Охарактеризувати типи (класифікацію) інвестиційних компаній.
23. Охарактеризувати діяльність страхових компаній та недержавних пенсійних фондів.
24. Охарактеризувати діяльність та навести види недержавних пенсійних фондів.

25. Навести схему функціонування недержавного пенсійного фонду.
26. Охарактеризувати особливості функціонування недержавних пенсійних фондів; навести види активів, в котрі вони можуть вкладати фонди.
27. Описати торговців цінними паперами та їхню діяльність.
28. Охарактеризувати види фінансових посередників. Охарактеризувати діяльність по випуску.
29. Охарактеризувати види фінансових посередників. Охарактеризувати комісійну діяльність.
30. Охарактеризувати види фінансових посередників. Охарактеризувати комерційну діяльність.
31. Коротко охарактеризувати інвестиційний процес і його основні етапи.
32. Навести етапи інвестиційного процесу. Описати наступний етап інвестиційного процесу: аналіз ринку цінних паперів.
33. Описати наступний етап інвестиційного процесу: формування портфелю цінних паперів.
34. Описати наступні етапи інвестиційного процесу: перегляд портфелю цінних паперів та оцінка ефективності портфелю цінних паперів.
35. Охарактеризувати три види векселів в залежності від сфери їхнього застосування.
36. Описати основні аспекти функціонування брокерських фірм.
37. Привести специфікацію заявки інвестора на купівлю-продаж цінних паперів. Визначити розмір і строк виконання заявок.
38. Привести специфікацію заявки інвестора на купівлю-продаж цінних паперів. Визначити та проаналізувати типи заявок.
39. Описати рахунки з використанням маржу.
40. Описати процес покупки з використанням маржу.
41. Описати процес продажу «без покриття».
42. Визначити яким може бути рахунок інвестора в залежності від фактичного рівня маржу.
43. Розкрити основні аспекти функціонування NYSE.
44. Охарактеризувати діяльність членів NYSE у залежності від особливостей торговельної діяльності.
45. Охарактеризувати позабіржовий ринок цінних паперів.
46. Розкрити сутність позабіржового та "третього" ринків.
47. Охарактеризувати сутність позабіржового та "четвертого" ринків.
48. Охарактеризувати користувачів інформації системи NASDAQ.
49. Навести операційні витрати інвесторів.
50. Визначити фактори ефективності ринку цінних паперів.
51. Навести принципи формування класичного портфеля цінних паперів.
52. Визначити типи інвестиційних портфелів.
53. Визначити зв'язок цілей інвестування зі структурою портфеля.
54. Охарактеризувати сутність понять "злиття" та "поглинання" в інтерпретації рейтингового агентства AT Kearny. Розкрити ціль злиття та поглинання.

55. Розкрити сутність поняття "рейдерство". На який рівень рентабельності націлені рейдери?
56. Навести класифікацію рейдерства за інтенсивністю атак та дотримання законів.
57. Навести способи захвату підприємств, що використовують рейдери.
58. Охарактеризувати "замовлену приватизацію" та "фіктивне банкрутство" як спосіб захвату підприємств, що використовують рейдери.
59. Охарактеризувати "додаткову емісію" та "кишеньковий регістратор" як спосіб захвату підприємств, що використовують рейдери.
60. Розкрити сутність грінмейлу як методу корпоративного шантажу.

5. ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ І НАВЧАЛЬНИХ ЗАСОБІВ

5.1. Основна та додаткова література

Основна:

1. Шарп У., Александер Г., Бейли Дж. Инвестиции: Пер. с англ. – М.: ИНФРА, 1997 – 1024 с.
2. Мертенс А.В. Инвестиции: Курс лекций по современной финансовой теории. – К.: Киевское инвестиционное агентство, 1997. – XVI, 416 с.: ил.
3. Ковалев В.В. Методы оценки инвестиционных проектов. – М.: Финансы и статистика, 1999. – 144 с.: ил.
4. В.П. Савчук, С.И. Прилипко, Е.Г. Величко. Анализ и разработка инвестиционных проектов. – Учебное пособие. – Киев: Абсолют-В, Эльга, 1999 – 304 с.

Додаткова:

1. Ковалев В.В. Финансовый анализ: Управление капиталом. Выбор инвестиций. Анализ отчетности. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Финансы и статистика, 1997
2. Пересада А.А. Інвестиційний процес в Україні. К., “Видавництво Лібра” ТОВ, 1998 р – 392 с.
3. Игошин Н.В. Инвестиции. Организация управления и финансирование: Учебник для вузов. – М.: Финансы, ЮНИТИ, 1999 – 412 с.
4. Бирман Г., Шмидт С. Экономический анализ инвестиционных проектов: Пер. с англ. / Под ред. Л.П. Белых. – М.: Банки и биржи, ЮНИТИ, 1997
5. Инвестиционно-финансовый портфель. / Отв. ред. Рубин Ю.Б., Солдаткин В.И. – М.: «СОМИНТЕК», 1993.